
Maheshvaranityasarvajneti Vyakhyanam

மஹேஸ்வரநித்யஸர்வஜ்ஞேதி வ்யாக்²யாநம்

Document Information

Text title : Maheshvaranityasarvajneti Vyakhyanam

File name : maheshvaranityasarvajnetivyAkhyAnam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | mAheshvarAkhyah prathamAMshaH | adhyAyaH 3 -
jaigIShavyasurasaMvAdaH | 1-56||

Latest update : December 17, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 17, 2023

sanskritdocuments.org

மஹேஸ்வரநித்யஸர்வஜ்ஞேதி வ்யாக்²யாநம்

ஜைகீ³ஷ்வய: -

ஸ்ரு⁴ணுத்⁴வம் ப்³ரஹ்மவிஷ்ணவாத்³யா: (ஸக்ரவிஷ்ணவாஜா:)

யந்மாநஸ்யமஹேதுகம் (யந்மாநஸமஹேதுகம்) |

நித்யம் ஸர்வஜ்ஞுதா தஸ்ய தே³வதே³வஸ்ய ஸூலிந: || 1 ||

யோ வேதா³ந்தைக (வேதா³நைக) ஸம்வேத்³யோ யம் த்⁴யாயந்தி முமுக்ஷவ: |

யஸ்ய நி:ஸ்வாஸபவநா வேதா³ஸ்சத்வார ஏவ ஹி || 2 ||

யோ ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுருத்³ராணம் ஜநக: பரமேஸ்வர: |

ஸூர்யஸ்ய ஜநிதா வஹ்நேஸ்சந்த்³ரஸக்ராநிலாத்மநாம் || 3 ||

ந தஸ்ய காரணம் ஸம்போ:⁴ ஸ ஸர்வஸ்யாபி காரணம் |

ய: ஸமாராத்⁴யதே விப்ரை: பி⁴ந்நபி⁴ந்ந(மகை²ர்மந்த்ர)க்ரியதி³பி:⁴ || 4 ||

யஸ்த்வக்³நீஷோமஜம் ஸர்வம் ஜக³த்பாதி ஸநாதந: |

அஸங்க:³ ஸர்வபூ⁴தேஷு நிர்விகாரோ விகாரிஷு || 5 ||

யம் ஸூக்ஷமபு³த்⁴யா பஸ்யந்தி ஸ்வஹ்ரு³தா³ வீதராகி³ண: |

யோ த்⁴யாநேந ஜபைர்யஜ்ஞைஸ்தபஸா(S)நாஸகேந ச || 6 ||

ஸ வேத்தி வேத்³யாநக்ஷாணி மநோவாசாமகோ³சர: |

யஸ்மாத்³பூ⁴தாநி ஜாயந்தே யேந ஜீவந்தி தாந்யபி || 7 ||

யத்ர லீநாநி கல்ப்யந்தே (கல்பாந்தே) ஸ ஏக: பரமேஸ்வர: |

யஸ்த்வபாணிர்நிரங்க்⁴ரிஸ்சாப்யசக்ஷுஸ்சாப்யதா²ஸ்ரவா: || 8 ||

(யஸ்த்வபாணிர்நிரங்க்⁴ரிஸ்ச அசக்ஷுஸ்சாப்யதா²ஸ்ரவா:) || 8 ||

ஸோ⁵ந்திகே ஸ ஹி தூ³ரஸ்த:² ஸ பா³ஹ்யாப்யந்தர⁵பி ச |

ஸஸத்த்யம் ஜ்ஞாநமாநந்தோ³ கு³ணீர்ஹீநஸ்சநிர்கு³ண: || 9 ||

ஸ ஸ்வதந்த்ரஸ்ச (ஸு)பூர்ணஸ்ச தேந பூர்ணமித³ம் ஜக³த் |

ஸ நித்யஸ்சேதநாநாம் ச பதீநாம் பதிரீஸ்வர: || 10 ||

- யஸ்த்வேக: ஸ்ரு'ஜதீஸாந: சராசரமித³ம் ஜக³த் |
யதோ²ர்ணநாபி⁴ஸ்தந்தூந்வை ஸ்ரு'ஜதே க்³ரஸதே⁵பி ச || 11 ||
- யஸ்ய ரூபாபரிஜ்ஞாநாத்³தே³ஹுமாத்மேதி மந்யதே |
யஸ்ய ரூபாபரிஜ்ஞாநாந்மந ஆத்மேதி மந்யதே || 12 ||
- யஸ்ய ரூபாபரிஜ்ஞாநாத்கா²நிசாத்மேதி மந்யதே |
யஸ்ய ரூபாபரிஜ்ஞாநாத்³பூ⁴தாந்யாத்மேதி மந்யதே || 13 ||
- யஸ்ய ரூபாபரிஜ்ஞாநாத்ஸர்வமாத்மேதி மந்யதே |
யஸ்யாகாஸஸர்⁴ரம் ஹி சாகாஸோ நைவ வேத்திதம் || 14 ||
- யஸ்ய பூ⁴மிஸ்ஸ்வரூபம் ஹி தம் பூ⁴மிர்நைவ வேத்தி ஹி |
யோ மநஸ்சக்ஷு³ரா³நாம் நியந்தா பரமேஸ்வர || 15 ||
- யஸ்ய பா⁴ஸா ஜக³த்³பா⁴தி ஸஸக்ராநலவாயவ: |
பீ⁴த்யாபா⁴ந்தி ச வாந்த்யேவ சேதநாநாம் ஸசேதந: || 16 ||
- யஸ்ய மாயாவிலஸிதம் ஜக³த்ஸ்தா²வரஜங்க³ம் |
ஸ மாயீபரமேஸாநஸ்தேநாவஸ்யமித³ம் ஜக³த் || 17 ||
- யோ⁵ஸரீரோ ஹ்யலிங்க³ஸ்ச யமிபி:⁴ பரித்³ரு'ஸ்யதே |
யஸ்ய விஜ்ஞாநமாத்ரேண ஸர்வம் விஜ்ஞாதமேவ ஹி || 18 ||
- ஜ்ஞாநமாத்மா த்வஹம் ப்³ரஹம் (மஹத்³ப்³ரஹமா) ஜ்ஞாநம் ஸாந்திரநுத்தமா |
ஸ ஏக: பரமாத்மா ஹி நேஹ நாநாஸ்தி கிஞ்சந || 19 ||
- ஸ ஏகோ ஜ்ஞாநவாநீஸ ஈஸநீபி⁴ஸஸ ஈஸதே |
ஏக ஏவ மஹாருத்³ர: புருஷோ விஸ்வதோமுக:² || 20 ||
- தமேகம் ஜாநதாத்மாநம் த்யக்தவாந்யத்ததி³த்³ம் ஜக³த் |
யஜ்ஜ்ஞாநாத்³த்³ரு'த்³யக்³ரந்தி²பே⁴த்³நம் ஜாயதே ந்ரு'ணம் || 21 ||
- யஸ்யைகத்வம் ஹி விஜ்ஞாய ஸோகம் தரதி மாநவ: |
ஸ ஏவ ஜ்யோதிஷாம் ஜ்யோதி: ஸ ஏவ தபஸாந்தப: || 22 ||
- ஸ ஏகஸ்ஸர்வபூ⁴தேஷு ப³ஹுதா⁴ பா⁴தி மாயயா |
யோ ஜாக்³ரதஸ்வநதூர்யாபி⁴ர்³கூ³டோ⁴(ர்³கூ³ஹா)த்மா ந ப்ரகாஸதே || 23 ||
- யோ த்³ரு'ஸ்யஸ்ஸலி³க்ஷமயா பு³த்⁴யா (பு³த்³த்⁴யா) தத்ப்ரஸாதே³ந கேவலம் |
தபஸா வேதி³தவ்யஸ்ஸ (வேதி³தவ்யஸ்ச) நாந்யதா² கர்மகோடிபி:⁴ || 24 ||

யோ வேதா³தெள³ ஸ்வர: ப்ரோக்தோ வேதா³ந்தேஷு ப்ரதிஷ்டி²த: |
ஸ ஈஸானோ⁵தி⁴வித்³யாநாம் பாரத்³ரு³ஸ்வா ஸநாதந: || 25 ||

யோ பூ⁴தஸங்கே⁴ஸு³ப்தே⁵பி ஜாக³ர்தீ⁵ஸோ மஹேஸ்வர: |
யஸ்மாத்தப்ராணோ மனோ ஜ்ஞே ஸ ஹி நாத்யேதி கிஞ்சந || 26 ||

யோ ஜ்யோதிர்ஜ்யோதிஷாம் தே³வோ விஸ்வாத்மா விஸ்வதோ முக:² |
யோ பூ⁴மிமத்யதிஷ்ட²ச்ச யஸ்மாத்³ப்³ரஹ்மாணி ஜ்ஞேரே || 27 ||

யதோ ப்³ரஹ்மேஸவிஷ்ணவிந்த்³ரா: ஸஹ தே³வைச்ச ஜ்ஞேரே |
யோ ப்³ரஹ்ம ப்³ரஹ்மவிச்சாபி (ப்³ரஹ்மா விஷ்ணுருத்³ரௌ) சாத்ர ப்³ரஹ்மா
ஸமஸ்நுதே || 28 ||

ஏஷ ப்³ரஹ்மைஷ விஷ்ணுச்ச ஏஷ தே³வோ விராஜதே |
ஏஷ பூ⁴தபதி³த்³வ(வோ) ஏஷ ஸேதுர்விதா⁴ரண: || 29 ||

ஏகமேவ மஹாதே³வமிந்த்³ரமித்ரதி³பி⁴ஸ்ஸுரை: |
நாமரூபகு³ணஸ்சைவ மாயயா மந்யதே ஜந: || 30 ||

இத³ம் ஜக³த்புரா ஸ்ரு³ஷ்ட்வா தஸ்மிந்ப்ராவிஸுதீ³ஸ்வர: |
வ்யாகுர்வந்நாமரூபே து வ்யவஹா⁴வ பா⁴ஸுதே || 31 ||

புருஷோய:பரஸ்ஸுலிக்ஷமோபோ⁴க்தாபோ⁴ஜ்யஞ்சயஸ்ஸதா³ |
யோ⁵கி²லோ விஸ்வநேதா ச யஸ்மாந்நாந்யத்பராயணம் || 32 ||

அஸரீரோ⁵வ்யயாத்மாயஸ்சாஸீர்ணே(ய: அஸரீ⁴)ஹ்யவிநாஸக: |
யோமாயயா ஸரீரஸ்த²ஸ்தத்³வீர்யைர்நை(ர்²ண)வலிப்யதே || 33 ||

போ⁴கீ³வ பா⁴ஸுதே தே³வோ ஹ்யந்நபாநாதி³போ⁴க³பா⁴க் |
யச்ச ஸர்வேந்த்³ரியாதீதஸ்ஸர்வேஷாமபி பா⁴ஸக: || 34 ||

யோ⁵வ்யக்தோவ்யக்ததாமேத்ய ஜக³த்புஷ்ணாதி லீலயா |
யோ⁵வித்³யயாஸம்ஸரதி வித்³யாச ப்ரமுச்ச்யதே || 35 ||

யோ(5)நாதா⁴ரோ⁵கி²லாதா⁴ரஸ்ஸவேமஹிம்நிப்ரதிஷ்டி²த: |
யம்ஸ்ரு³ண்வந்தோ(5)பி வேதா³ந்தைர்³ஹ்யம் முஹ்யந்தி யதயஸ்ஸுரா: || 36 ||

யஸ்த்வேநம்வ்ரு³ண(ண)தே தே³வாஸ்தஸ்யைவாத்மாப்ரகாஸதே |
ய ஆத்மா ஸர்வபூ⁴தஸ்தோ² ஜடா³நாம் விது³ஷாமபி || 37 ||

யோ ஜக³ஜ்ஜந்மமர²ணர³யோ நஹி சரீர்யதே |

யோஹ்யாக³தைத்ரு³க²ஸங்கை⁴ ஸுகை²ர்வா ஸ்ப்ரு³யதே ந ஹி || 38 ||

யஸ்மிந்ஜ்ஞாதே³கி²லம் ஜ்ஞாதம் ந கிஞ்சித³வஸிஷ்யதே |

யமவிஜ்ஞாயவிஸ்வேஸம் து³கா²ந்தந்நாதி⁴க³ச்ச²தி || 39 ||

யோ(³ஸங்க³:³புருஷோநித்யஸஸ்தா²ணுவந்நிஸ்சலோ³கு³ண: |

யோ ந ஜீவஸ்ரிவஸ்சாபி சா(அ)ந்யோபாதி⁴விவ்ரஜித: || 40 ||

பஞ்சகோஸாதிகோ³ஹ்யாத்மா ஸதா³நந்த³க⁴நஸ்ஸுக²ம் |

ஏகோ³த³வ்யஸ்த்ரு³தீயஸ்ச (ஏகோ³த³விதீயஸ்ச) ந வை ஸ தே³வோ ப³ஹூதா⁴ விபு⁴:

|| 41 ||

யோ(³ந்திகே ஸ ஹி தூ³ரஸ்த²ஸ்தேநாவாஸ்யமித³ம் ஸுரா: |

ஸ பூ⁴மா பரமாநந்த³ ஆர்தமே²ஜ்ஜக³த்ஸுரா: || 42 ||

தஜ்ஜம் தல்லம் ச தத³நம் ஜக³தே³தத்ப்ரகாஸதே |

யஸ்தம:பாரகோ³ நித்யம் மநோவாசாமகோ³சர: || 43 ||

யஸ்யைவ ஸக்திர்விவிதா⁴ ஸ்வபா⁴வாஜ்ஜ்ஞாநதா³ ஸுரா: |

ஸ ஏஷ பரமாநந்த³ஸஸ்த³ஸ்த்பக்ஷவ்ரஜித: || 44 ||

லிங்க³ஹீநஸ்தா³ஸங்கோ³யோ வேதா³ந்தைககோ³சர: |

த³ரு³யதே த்வக³ந்யயா பு³த⁴யா ஸலிக்ஷமயா ஸலிக்ஷத³ர்ஸிபி⁴: || 45 ||

முத்தயே தே³ஹி(ஹ) ஸங்கா⁴நாம் ஸுலபோ⁴ வ்யக்ததாம் க³த: |

த்ரிணைத்ரோ நீலகண்ட²ஸ்சோமாதே³ஹார்த⁴விக்ரஹ: || 46 ||

கரீ³தேப்ரமதா²தீ⁴ஸோ ஹேரம்³ஸ்கந்த³புத்ரவாந் |

ஸர்வாவாஸோ³பி ப⁴க³வாந்கைலாஸாசலமாஸ்தி²த: || 47 ||

யஸ்ய லிங்கா³ர்சநேநைவ த்ரைலோக்யஹீரவாப்யதே |

யஸ்ய ப்ரஸாதா³த³விஷ்ணுத்வம் த்வயா ப்ராபதம் ஸுத³ர்ஸநம் || 48 ||

ப்³ரஹ்மணஸ்ரு³ஷ்டிஸாமர்த²யமிந்த³ர்ஸ்யாப்யரிநிக்³ரஹ: |

தே³வராஜ்யம் போ⁴க³போ⁴க³யம் ஸர்வமைஸாத³நுக்³ரஹாத் || 49 ||

ந தத்ர ஸு³ர்யோதே³வேஸோ பா⁴தி சந்த³ரோ ந சாநல: |

பீ⁴த்யாபா⁴ந்திச ஸர்வே³பிஸோ³ந்தராபுருஷோஹர: || 50 ||

ஹிரண்யபா³ஹு³ஸாநோ ஹிரண்யபதி³ர்ஸ்வர: |

கர்மதி³வாஸ்ஸர்வ ஏவ ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுமஹேஸ்வரா: || 51 ||

யஸ்யாஜ்ஞாவர்திநஸ்ஸர்வே ஸர்வேஷாங்காரணம் ஸிவ: |
ப்³ரஹ்மணஸ்சஸிரஸ்சி²ந்நம் தே³வதே³வேந லீஸ்யா || 52 ||

இந்த்³ரஸ்யாஸ்யபு⁴ஜஸ்தம்போ⁴ யேநாகாரி த்³யாலுநா |
யஸ்ய ப⁴க்தஸ்ய ஸாபேந த்³ஸஜந்மாநி தே ஹரே || 53 ||

ஸௌகரம் நாரஸிஹ்மம் தே ரூபம் ஸம்ஸிக்ஷிதம் ஹராத் |
ஸர்வம் ஜாநாமிதேவிஷ்ணே ப்³ரஹ்மந்ஸக்ரக³தவ்யதா:² || 54 ||

யூயம் ஹி ப்ரஸவோ⁵ஜ்ஞாநஜ்ஞு³ம்பி⁴தா: பஸூபஸ்ஸஹி |
க³ச்ச²ந்தவத்³ய யதா²காமம் மாத்³ரு³க்ஷேநாஸ்தித்⁴ரு³ஷ்ட(ஷ்ரு³)தா || 55 ||

ப⁴வந்தோ தே³வதாஸ்ஸர்வே த்வஹம்ஸர்வபதா³ஸ்ரய: | 56(1)

|| இதி ஸிவரஹஸ்யாந்தர்³க³தே மாஹேஸ்வரா²யே மஹேஸ்வரநித்யஸர்வஜ்ஞேதிவ்யாக்²யாநம்
||

- || ஸ்ரீஸிவரஹஸ்யம் | மாஹேஸ்வரா²ய: ப்ரத²மாம்ஸ: | அத்⁴யாய: 3 -
ஜைகீ³ஷ்வயஸூரஸம்வாத:³ | 1-56 ||

- .. shrIshivarahasyam . mAheshvarAkhyāH prathamAMshāH . adhyāyaH 3 -
jaigIshavyasurasaMvAdaH . 1-56..

Notes:

Jaigīṣavya ஜைகீ³ஷ்வய, on being requested by Viṣṇu விஷ்ணு, Indra இந்த்³ர et al Deva-s
தே³வா: ; discourses about the Oneness and Supremacy of Maheśvara மஹேஸ்வர.

Shloka numbering differs amongst the referenced source texts on account of missing shlokas
in one of them.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

—
Maheshvaranityasarvajneti Vyakhyanam
pdf was typeset on December 17, 2023
—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

